

Margus Haav

Ühe kolmest tänavusest vabariigi presidendi rahvaluule kogumise preemiast pälvis Kaie Humal Võrtsjärve-äärse pärimus-ainese järjekindla talletamise eest 2011. ja 2012. aastal. Sama au vääriliseks tunnistati ta ka kolm aastat tagasi.

«Eriline hoog tuli kogumisse sisse siis, kui kadunud Vello Kütt hakkas oma raamatu «Kilde Valma kandi ajaloo» jaoks materjali koguma,» rääkis Kaie Humal. «Tänu temale sain sõita ka sellistesse metsataludesse, kuhu ma jala poleks pääsenud. Tänu Vellole saigi see suur hulk materjali kokku.»

President Toomas Hendrik Ilves meenutas emakeelepäeval Eesti kirjandusmuuseumis preemiate kätteandmise eel, et tema Mulgimaa talus on ta esivanemad elanud juba peaaegu 290 aastat.

«Lisaks kirikuraamatute ja rahvaloenduste kuivadele andmetele annab just pärimus teada, mida selle kandi inimesed tundsid ja arvasid ning millist elu nad elasid,» rääkis president. «Nii aitab pärimus paremini mõista kogu selle pika aja eri perioode ja nendel aegadel elanud inimesi. Pärimus mõjutab meie tänapäeva ja tulevikkugi. Endiselt on ju edukad need, kes rege rautavad suvel ja vankrit talvel, nagu ka need, kel on tarkust enne üheksa või seitse korda mõõta ja alles siis üks kord lõigata.»

Kaie Humal kinnitas, et inimesed jätavad oma mälestustega jälje hinge. Kord oli ta rääkinud ühe Tänassilma kandi 90-aastase venelannaga, kes ütles, et arsti juures oli ta pidanud viimati käima siis, kui sai 80-aastaseks.

«Arst küsis siis, et kus tema kaart on,» jutustas Humal. «Ta ei saanud algul üldse aru, mis kaardiga tegemist on. Arst päris, kas ta varem polegi arsti juures käinud. Aga viimatine käik arsti juurde oli olnud eelmise vabariigi ajal. Ta oli kõvasti tööd teinud nagu hobune ja selg valutas. Arst kirjutanud siis kaks rohtu määrimiseks välja ning selg polnud rohkem valutanud. Rohtude nimed ei tulnud talle meelde. Ja veel kurtis, et tal on täitsa kahju vaadata, kuidas vanainimesed

kõnnivad aialippidest kinni hoides. Siis ta läheb alati juurde ja pakub abi.»

Valma külamaja perenaine Anne Schvede kinnitas, et Valmal on Kaie Humalaga väga vedanud.

«Alles sellel teisipäeval oli meil viimati tema korraldatud meenutuste õhtu,» märkis Schvede.
«Väga tore oli! Kaie on tõesti väga hakkaja.»

Kogumispreemiad said veel Triin Äärismaa projekti «Suulise rahvapärимuse kogumine Jõelähtme piirkonnas» juhtimise ja läbiviimise eest aastail 2011 ja 2012 ning Rosaali Karjam pikaagegse ja järjepideva Kihnu pärimuse talletamise eest.

Artikkel Sakala [veebilehel](#) .